

Ik zie, ik zie...

Het is een van onze favoriete spelletjes, onderweg tijdens een lange rit met de auto: ik zie, ik zie wat jij niet ziet en de kleur is... Met elkaar proberen we te raden wat degene die aan de beurt is ziet. Het zou zomaar kunnen dat je het herkent.

Ik zie, ik zie... Daar dacht ik aan, toen ik met Prediker 3 en 4 bezig was. De Bijbel is trouwens geschreven om ons dingen te laten zien die we niet zien. Om ons te leren zien wie God is. God laat Zichzelf zien in de Bijbel.

Lezend in de Bijbel gebeurt het dat je ogen opengaan voor blinde vlekken. Je ontdekt dingen die je eerst niet zag, maar die nu ineens glashelder zijn.

Salomo ziet het een en ander in het gedeelte dat vandaag voor ons ligt. We kijken met hem mee.

Allereerst letten we op Prediker 3:16, waar Salomo schrijft dat hij goddeloosheid en onrecht in de wereld ziet. In Prediker 4:1 gaat hij erop door: er is onderdrukking onder de zon, de wereld is een tranendal en er is geen trooster.

LEZEN

Prediker 3:16 t/m Prediker 4:6
I Timotheüs 6:6-20

ZINGEN

Psalm 139:1, 14
Psalm 17:7, 8
Psalm 37:2, 3
Psalm 73:12, 14
Weerklank 354:1, 2, 3

A close-up photograph of several pink flowers with multiple petals, growing on green stems with small, rounded leaves. The background is dark and out of focus.

Zo heb ik ingezien dat er niets beter is dan dat
de mens zich verblijdt in zijn werken,
want dat is zijn deel.

Prediker 3:22a

Salomo let niet alleen op de wereld, hij kijkt ook naar het werk. Hij ziet dat het zwoegen is en dat het afgunst van je naaste oplevert (Pred. 4:4). We volgen vandaag de blikrichting van Salomo en kijken dus naar de wereld en naar ons werk.

DE WERELD

Het staat er niet best voor in de wereld, want er is veel scheef: goddeloosheid en onrecht. We herkennen het vandaag als we de krant lezen en naar het nieuws kijken. Onrecht en goddeloosheid zijn aan de orde van de dag, in het groot en in het klein. Wie denkt niet aan de eindeloze stroom vluchtelingen in de wereld? Wie denkt niet aan dat kind dat gebukt gaat onder huiselijk geweld?

Tegelijkertijd blijft Salomo daar niet in hangen. Hij weet meer, hij ziet meer en hij vertelt ons meer: Ik zei in mijn hart: De rechtvaardige en de goddeloze zal God oordelen. Hen allebei. God oordeelt hen. Het oordeel is aan Hem en niet aan ons.

En het komt onvermijdelijk. God zal recht doen, Hij zal rechtzetten wat soms aangrijpend scheefgetrokken is. God zal hen toetsen (Pred. 3:18).

Erg opbeurend zijn de woorden van Salomo niet: mensen zijn in deze wereld als beesten. Sommigen gedragen zich werkelijk op die manier. Allen treft hetzelfde lot, leren we van Salomo: je sterft (Pred. 3:19). Je hebt in die zin niets voor op de dieren, want we gaan allemaal naar eenzelfde plaats en worden allemaal weer tot stof.

Er is natuurlijk meer te zeggen en dat doet Salomo straks ook. Maar eerst kijken we nog even naar de wereld. Opnieuw zag ik al de onderdrukking die er onder de zon plaatsvindt (Pred. 4:1). Salomo ziet onderdrukking en tranen van de onderdrukten. In de tijd van Salomo gaat het dan vooral over economische uitbuiting: de armen hebben het zwaar omdat de rijken hen klein houden. Daarbij is het niet zo moeilijk om ook van-

daag ons beelden voor de geest te halen: hele gezinnen met jonge kinderen werken in een steengroeve in India om voor onze nieuwe keuken een mooi en zo voordelig mogelijk granieten blad te kunnen laten maken.

Salomo ziet een wereld die vol lijden, onderdrukking en troosteloze tranen is. Ik leer ontzettend veel van Salomo. Zo wijs en rijk als hij is, sluit hij zijn ogen niet voor onrecht, onderdrukking en verdriet. Ook dát is de wereld.

ONS WERK

Terwijl Salomo naar de wereld kijkt, zoomt hij even in op het werk. Ik zie, ik zie: ons werk. Hij ziet van al het zwoegen en alle bekwaamheid bij het werk, dat het iemand afgunst oplevert (Pred. 4:4).

Het is voor velen de werkelijkheid van deze wereld: je wilt presteren om de beste te zijn. Als man op de zaak, als vrouw met een parttime job, een druk gezin, of hoe dan ook. Voor je het weet, ben je bezig om je een weg naar de top te vechten. De wereld van werken is een wereld van competitie, concurrentie en carrièrejagers.

Voor je het weet, word je gedreven door afgunst en jaloezie, want je wilt niet achterop raken. Terwijl afgunst bepaald geen positieve klank heeft. Het is als verrotting van je beenderen (Spr. 14:30). Het is de zonde van Adam en Eva, de oudste zonde die er is.

**WEET JE VOOR ALLES
VOOR DE HEERE
VERANTWOORDELIJK. HIJ
KENT JE BUITENKANT EN
JE BINNENKANT ALS GEEN
ANDER.**

Laten we bij dit alles één ding niet vergeten: we zien slechts de buitenkant van de ander. We zien de buitenkant vanuit onze eigen binnenkant. Dat is appels met peren vergelijken en daarom kunnen we beter stoppen met het eindeloze vergelijken van onszelf met de ander.

Weet je voor alles voor de Heere verantwoordelijk. Hij kent je buitenkant en je binnenkant als geen ander.

Hoe kunnen we in de wereld staan? Salomo noemt drie opties:

- Je handen vouwen. De dwaas vouwt zijn handen samen (Pred. 4:5). Wat lijkt het mooi en vroom op het eerste gehoor. Wie denkt er niet aan bidden? Salomo bedoelt te zeggen: je stopt met werken. Je vouwt je handen, omdat je in werken geen zin meer hebt. Je staat erbij en kijkt ernaar. Doe dat niet! Want je eet je eigen vlees. Al toekijkend verteert en verzuur je.
- We zouden na het voorgaande vers kunnen denken dat Salomo vindt dat we niet meer moeten werken. Maar niets is minder waar. Doelbewuste luiheid langs de zijlijn is dwaas!
- Je beide vuisten vol zwoegen hebben (Pred. 4:6). Salomo denkt hier aan het helemaal gaan voor je werk, hoe meer, hoe beter. Salomo bedoelt hier inderdaad de carrièrejagers die keihard werken in een doorgedraaide consumptiemaatschappij. Dat werken kost inspanning. We lezen immers over vuisten en niet over open handen. Je bereikt ook met beide vuisten niets: het is najagen van wind.
- Een hand vol rust. Dat is beter dan beide vuisten vol zwoegen. Geen twee vuisten, maar één hand. Ik lees er iets in van tevreden zijn. 'Rust mijn ziel, uw God is Koning. Wees tevreden met uw lot!' (Gez. 179). Wees tevreden, zoals Paulus dat leerde (Filipp. 4:11).

Het heeft iets paradijselijks: wat was het heerlijk om niet te leven als najagers van wind, maar op te ademen van de komst van Hem Die hoorbaar was aan het ruisen van de wind.

Een hand vol rust is beter dan beide vuisten vol zwoegen en najagen van wind. Weet u wie dat als geen ander in praktijk bracht? De Heere Jezus. Hij werkte hard, maar zonder op te gaan in de waan van de dag, een mooi huis, een grote timmermanswerkplaats, of wat dan ook. Hij was tevreden, zelfs als Hij geen plek had om Zijn hoofd neer te leggen. Hij werkte hard, maar vond ook rust. Bij Zijn Vader.

Mag ik niet hard werken dan? Mag ik niet concurreren? Zeker wel, maar doe het niet met twee handen. Werk zagezegd met één hand en bewaar met de andere hand de rust.

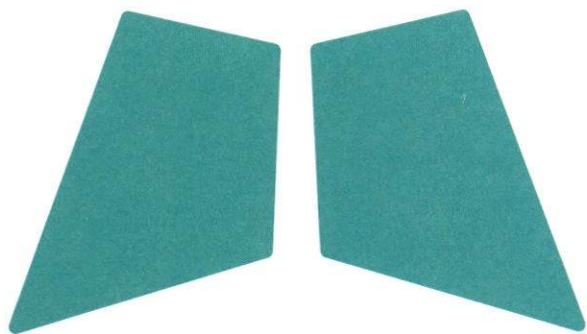
Rust die we uiteindelijk vinden bij Hem Die gezegd heeft: 'Kom naar Mij toe, allen die vermoeid en belast bent, en Ik zal u rust geven. U zult rust vinden voor uw ziel' (Matt. 11:28-29).

U vindt rust in de omgang met God. Dat is rust die veel zwaar-

der weegt dan twee vuisten vol zwoegen. Beter is weinig met de vreze des HEEREN, dan een grote schat die je in verwarring brengt (Spr. 15:16). Paulus valt de spreukendichter bij: Godsvrucht, vanuit het leven met God, is een bron van grote winst (I Tim. 6:6).

Laat het leven met God de gouden draad zijn door alles wat u doet. Houd in uw weg het oog op God gericht en vertrouw op Hem (Ps. 37:3, ber.). Zo verandert spanning in ontspanning en verandert onrust in rust. Zoek eerst het Koninkrijk van God. Salomo leert ons in Prediker 3 en 4 op de goede manier kijken naar wereld en werk. De Heere Jezus neemt ons in de Bergrede bij de hand en leert ons met een oplettend oog kijken naar vogels en lelies. De hemelse Vader zorgt voor vogels en lelies (Matt. 6:26-28). Zal Hij ook niet voor u zorgen?

Leef met uw oog gericht op de Heere Jezus, de grote Rustaanbrenger. Bij Hem vindt u werkelijk rust. U kunt echt niet zonder Hem. Uiteindelijk is alleen bij Hem rust te vinden. Werk zó in deze wereld! Totdat we eens zien wat we nooit voor mogelijk hadden gehouden: de Koning, in al Zijn heerlijkheid.

Vragen

1. De wereld is een dorp geworden. We zijn allemaal wereldburgers.
 - a. Als je om je heen kijkt, wat zie je dan in de wereld?
 - b. Leg Psalm 24 naast het antwoord op de vorige vraag. Wat leer je uit deze Psalm?
2. We hebben onze verantwoordelijkheid voor de wereld om ons heen. Denk bijvoorbeeld aan de opdracht om de aarde te bewerken en te onderhouden (Gen. 2:15).
 - a. Welke plaats neemt rentmeesterschap in jouw leven in?
 - b. Op welke manier wordt dat zichtbaar?
3. Voor we het in de gaten hebben vullen onze dagen zich met werken en zwoegen. Salomo waarschuwt ervoor. In het Nieuwe Testament lezen we een waarschuwende gelijkenis van de Heere Jezus hierover (Luk. 12:13-21).
 - a. Herken je je in de rijke man uit Lukas 12?
 - b. De Heere Jezus corrigeert het doen en laten van deze man krachtig. Zie jij dit soort correctiemomenten terug in je eigen leven? Deel er met elkaar wat over.
4. Hieronymus van Alphen schreef het gedicht 'De rijke bedelaar', met daarin de bekend geworden woorden: 'Roem wereld uw schatten, gij kunt niet bevatten, hoe rijk ik wel ben. 'k Heb alles verloren, maar Jezus verkoren, wiens rijkdom ik ken'.
 - a. Hoe leer je deze woorden van harte nazeggen?
 - b. Wat zegt Paulus in Filippenzen 4:10-20?

EXTRA VERWERKINGSVORM BIJ DE BIJBELSTUDIE

TEKST
MARJA KOREVAAR

Marja Korevaar is werkzaam in Pastoraal Diaconaal Centrum De Herberg en is graag creatief bezig.

Lees: Prediker 3:17 - 4:6

In het dierenrijk moet je als dier andere dieren goed kunnen inschatten om te overleven. God vergelijkt mensen met dieren (Pred. 3:18 en 19).

Nodig:

Een stapel dierenkaarten.

Kwetsbaar:

Jouw verhaal. Probeer jezelf eens, door jouw eigenschappen, karakter, uiterlijk et cetera, als een dier te zien. Met welk dier zou je jezelf dan vergelijken en waarom? Voorbeeld: paard - paarden zijn hardwerkende dieren en willen het liefst dienen.

Deel-tijd:

Vertel aan elkaar met welk dier je jezelf vergelijkt.

Onthouden:

Prediker laat hier zien dat de mens onder de zon en God

buiten beschouwing latend, niet meer is dan een dier. We hebben ons zojuist vergeleken met een dier. Het lijkt hier aannemelijker, dat als wij hier voor een dier moeten kiezen, dit een kakkerlak is. Zoals kakkerlakken leven, zo leven ook de mensen. Zij komen, worden vertrapt, er blijven er nog veel over en er komen er zoveel bij. Wanneer je van boven op aarde zou neerkijken, dan zou dit er ten aanzien van de mensen zo kunnen uitzien. Het lot van de mens zonder God is als de dieren. Hij wordt geboren, hij leeft, hij sterft.

Zijn verhaal: Prediker geeft perspectief.

Ik zag dat de mensen hard werken en hun uiterste best doen. Ze willen niet dat anderen het beter hebben dan zij. Steeds weer geeft eigenbelang de doorslag. Wat zomaar leidt tot een jacht om vooraan te komen, jezelf onmisbaar te maken of populair te zijn. Doe je het niet, dan tel je niet mee. Het is een verkeerde conclusie dat werken een noodzakelijk kwaad is. Dat we maar met onze handen over elkaar moeten zitten en maar niets meer op poten moeten zetten. Wie dat zou doen, wordt een dwaas genoemd. Je vergooit je leven. Vaak zie je dat heel letterlijk: dat een leven zonder structuur, zonder zinvolle bezigheid leidt tot schade van iemands lichamelijke en geestelijke gezondheid. Bovenal: je leven levert niets op voor God en voor de naaste.

Het gaat om je houding tegenover je werk en in je vrije tijd. Het gaat om ons hart. Niet rusten ván het werk, maar rust ónder het werk. Om rust in God, kalmte, vrede. Dat staat tegenover gezwoeg en gejaag, dat heel wat lijkt maar uiteindelijk niets waardevols oplevert.